

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO 33/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä syyskuuta 2006 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta (HE 120/2006 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi valtiovarainvaliokuntaan samalla määrännyt, että ympäristövaliokunnan on annettava asiasta lausunto valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Leo Parkkonen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Jukka Saarinen, kauppa- ja teollisuusministeriö
- yli-insinööri Magnus Cederlöf, ympäristöministeriö
- asiantuntija Jouni Punnonen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- EU-koordinaattori Tuuli Kaskinen, Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

Lisäksi valiokunta on saanut Suomen ympäristökeskuksen kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamista. Teollisuuden sähkövero ehdotetaan alennettavaksi puoleen nykyisestä sekä puulla tai puupohjaisilla polttoaineilla, metallurgisten prosessien jätekaasuilla ja kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotetun sähkön verotuki poistettavaksi. Muiden sähköntuotannon tukien, kuten tuulivoiman, pienvesivoiman, kierrätyspolttoaineen, metsähakkeen ja biokaasun tukien, käyttäminen jatkuu vuoden 2006 jälkeen, jos Euroopan yhteisöjen komissio hyväksyy niitä kos-

kevan valtiontukihakemuksen. Lisäksi esityksessä ehdotetaan eräitä teknisiä muutoksia sähköverotuksen menettelysäännöksiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Teollisuuden sähköveron alennuksen käyttöönotto edellyttää lisäksi Euroopan yhteisöjen komission hyväksyntää.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Valiokunta toteaa, että sähköveron alentamisen perustuu valtioneuvoston energia- ja ilmastopoliittiseen selontekoon, josta valiokunta on antanut lausuntonsa YmVL 8/2006 vp. Keskeinen peruste veron alentamiselle on sen päällekkäisyys päästökaupan kanssa. Päästökauppa nostaa sähkön hintaa ja parantaa uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähkön tuotannon kilpailukykyä samalla heikentäen sähkön kilpailukykyä muihin energiamuotoihin nähden.

Valiokunta yhtyy hallituksen esityksen näkemukseen siitä, että esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Sähköveron alennuksen ei oleteta vaikuttavan polttoainevalintoihin tai energian kokonaiskulutukseen merkittävästi, koska sähkön hinnannousu on ollut selvästi suurempi kuin alennuksen määrä.

Valiokunta pitää myönteisenä sitä, että tuuli-voiman, pienvesivoiman, metsähakkeen ja biokaasun tukien käyttämistä ehdotetaan hallituksen esityksessä jatkettavaksi, jos komissio hyväksyy niitä koskevan valtioneuvoston päätöksen. Valiokunta viitaten energia- ja ilmastopoliteosta antamaansa lausuntoon korostaa, että tulevien päästövähennystarpeiden näkökulmasta on jatkossakin tarpeen panostaa uusiutuvien energioiden ja uusien teknologioiden edistämiseen, vaikka niiden kilpailukyky on sähkön hinnan noususta johtuen parantunut. Päästökaupan ohjausvaikutus vähentää muun ohjauksen tarvetta, mutta ei välttämättä poista sitä kokonaan. Koska uusiutuvan energian edistämishankkeen tavoitteita ei ole saavutettu, tulee jatkossa selvittää mahdollisuuksia tukea niitä edelleen siten, että tulevat, kiristyvät päästövähennystavoitteet voidaan saavuttaa. Uusiutuvan energian käyttöä edistämällä voidaan paitsi vähentää päästöjä,

myös parantaa huoltovarmuutta ja monipuolista energiarakennetta sekä turvata energiatehokkaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon kilpailuasemaa.

Valiokunta kuitenkin kiinnittää tässä yhteydessä huomiota siihen, että kierrätyspolttoaineen verotuki johtaa jätehierarkian vastaiseen kilpailuaselmaan energiahyödyntämisen ja materiaali-kierrätyksen välillä, jos tuen johdosta polttoon ohjautuu esimerkiksi sellaista muovijäteä, jota voidaan kannattavasti hyödyntää myös materiaalina. Biohajoaville jätteille onkin kiireellisesti kehitettävä uusia käsittely- ja hyödyntämismuotoja, koska kaatopaikkadirektiivi asettaa niiden kaatopaikalle sijoittamiselle yhä kiristuvia vaatimuksia. Kierrätyspolttoaineen verotuelle olisi selkeästi ympäristöpoliittiset perusteet, jos kierrätyspolttoaine määritellään siten, että sillä tarkoitetaan jätteen jalostettua polttoainetta, jolle voidaan antaa sen laatua koskevat takuuarvot. Hallituksen esityksessä ei ole arvioitu kierrätyspolttoaineiden verotuen tarvetta. Valiokunta pitää tarpeellisenä, että kierrätyspolttoaineen tuen tarvetta selvitetään ja selvityksen perusteella päätetään tuen jatkamisen tarkoituksenmukaisuudesta.

Verotuen jatkaminen jätteistä tuotetun biokaasun käytön edistämiseksi on ympäristöpoliittisesti selkeästi perusteltua, koska biokaasun tuotanto ei kilpaile jätteen kierrätyksen kanssa, vaan täydentää tehokasta materiaali-kiertoa. Kysymyksessä on myös esimerkki uuden teknologian edistämisestä, jolla voidaan tukea ympäristöteknologia-yrityksiä teknologian kaupallistamisen kehittämisessä ja yleensä viennin edistämässä.

Lausunto

Lausuntonaan ympäristövaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pentti Tiusanen /vas	Jouko Laxell /kok
vpj.	Oras Tynkkynen /vihr	Mikaela Nylander /r
jäs.	Susanna Haapoja /kesk	Heikki A. Ollila /kok
	Rakel Hiltunen /sd	Eero Reijonen /kesk
	Sinikka Hurskainen /sd	Säde Tahvanainen /sd
	Tuomo Hänninen /kesk	Satu Taiveaho /sd
	Antti Kaikkonen /kesk	Unto Valpas /vas
	Inkeri Kerola /kesk	Ahti Vielma /kok.
	Kari Kärkkäinen /kd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.